

Η γιορτή της Υπαπαντής του Ιησού Χριστού είναι και γιορτή της Μητέρας για την Ορθοδοξία.

Γράφει η Δήμητρα Ρετσινά – Φωτεινίδου, Φιλολογος Μ.Α. Πολιτικής Φιλοσοφίας Α.Π.Θ.



Στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο (κεφ.2,22- 2,40) περιγράφεται η Υπαπαντή του Χριστού στον ιερό ναό, δηλαδή η προϋπάντηση και αφιέρωση του μωρού στον Θεό, με τη συνοδεία των γονέων του για να προσφέρουν συμβολική θυσία και για να πάρουν την ευχή του ιερέα. Συγχρόνως είναι η πρώτη φορά που το βρέφος απογαλακτίζεται και απομακρύνεται για λίγο από την αγκαλιά της μητρός του, αφού έχουν συμπληρωθεί 40 ημέρες από τον τοκετό.

Ο Ορθόδοξος κόσμος γιορτάζει μαζί και την Μητέρα αφού η Παναγία έφερε στον κόσμο τον πρωτότοκο Υιό της και τον φανέρωσε στην κοινωνία: στην Ιερουσαλήμ, στον ναό, στον ιερέα. Στην Ορθόδοξη Εκκλησία, αυτό που ισχύει και σήμερα, είναι ότι την τεσσαρακοστή ημέρα η

μάννα παίρνει το βρέφος και πηγαίνουν στον ναό για να αναγνωσθεί ειδική ευχή από τον ιερέα.



Η εορτή της Υπαπαντής ανήκει στον κύκλο των Δεσποτικών Εορτών και μάλιστα στον ενιαίο κύκλο των Χριστουγέννων, της Περιτομής και των Θεοφανείων.

Ο Ευαγγελιστής Λουκάς εξιστορεί τα γεγονότα: Όταν συμπληρώθηκαν οκτώ μέρες από την Θεία Γέννηση έκαναν στο παιδί περιτομή και του δόθηκε το όνομα Ιησούς, όπως είχε πει ο άγγελος Γαβριήλ κατά τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Όταν συμπληρώθηκαν οι μέρες του καθαρισμού της μητέρας μετά τον τοκετό (αφού σαράντισε), σύμφωνα με τον νόμο του Μωϋσή, πορεύθηκαν οι γονείς με τον Ιησού εις Ιεροσόλυμα για να το παρουσιάσουν και να το αφιερώσουν στον Θεό.

Αυτό έγινε διότι, σύμφωνα με το γράμμα του νόμου, κάθε αρσενικό πρωτότοκο τέκνο, που διανοίγει την μήτρα της μητέρας του, θα αφιερωθεί στον Κύριο. Επήγαν ακόμη στον ναό για να προσφέρουν θυσία, όπως προστάζει ο νόμος Κυρίου, ένα ζεύγος τρυγόνων ή δύο νεοσσούς περιστερών, ως πτωχοί που ήταν ο Ιωσήφ και η Μαριάμ.

Και ιδού άνθρωπος στα Ιεροσόλυμα ονόματι Συμεών και ήταν δίκαιος και ευλαβής και προσδοκούσε να έρθει η λύτρωση και η παρηγοριά στον λαό και να τους φωτίσει η Χάρις. Το άγιο Πνεύμα τον παρηγορούσε με την υπόσχεση να δει τον Σωτήρα του κόσμου πριν πεθάνει. Όταν οι γονείς έφεραν τον Ιησού για να κάνουν ό,τι όριζε το πατροπαράδοτο έθιμο για τα πρωτότοκα, πήρε το μωρό στην αγκαλιά του και δοξολογώντας τον Θεό αναφώνησε:

«Νυν απολύεις τον δούλο σου δέσποτα, κατά το ρήμα σου εν ειρήνη διότι είδαν οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν σου για όλους τους λαούς. Φως πνευματικό που θα φανερώσει στα έθνη τον αληθινό Θεό» (Λουκ. 2,29-31)

Ο Ιωσήφ και η Μαρία θαύμαζαν για όσα λέγονταν για το παιδί. Ο Συμεών τους ευλόγησε και είπε στην μητέρα: «Ιδού αυτός θα γίνει σημείο αντιλεγόμενο στους αιώνες. Και την ψυχή σου διελεύσεται ρομφαία για να αποκαλυφθούν διαλογισμοί πολλών καρδιών»(!) (Λουκ.2,34-35)

Στην ιερή σύναξη βρισκόταν και η **Άννα η προφήτις**, θυγατέρα του Φανουήλ από την φυλή Ασήρ. Ήταν πολύ ηλικιωμένη και είχε ζήσει μόνο επτά χρόνια με τον άνδρα της. Αφού χήρευσε δεν απομακρύνθηκε από τον ναό, λατρεύοντας μέρα νύχτα τον Θεό με νηστείες και προσευχές. Και εκείνη την ώρα, καθώς επιστατούσε, με έμφαση ομολόγησε ότι η έλευση του παιδιού, της ζωντανής ψυχής που έχει το μέλλον μπροστά της, είναι η λύτρωση του κόσμου και η καταδίκη της αμαρτίας...

Υπάρχουν **ομιλίες Πατέρων** από τον 4^ο αιώνα, όπως του **Γρηγορίου Νύσσης «Λόγος εις την Υπαπαντή του Κυρίου»**, του Κυρίλλου Ιεροσολύμων και του Μεθόδιου Τύρου. Ως επίσημη γιορτή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας καθιερώθηκε στα χρόνια του Ιουστινιανού (527-565). Με αυτοκρατορικό διάταγμα η εορτή της Υπαπαντής από μια μικρή εορτή γενικεύθηκε και τιμήθηκε με πανηγυρικό τρόπο το έτος 541. Της αποδόθηκε η μεγαλοπρέπεια των μεγάλων δεσποτικών γιορτών.

Εκείνα τα χρόνια λιμός είχε θερίσει τον λαό του Βυζαντίου και ο Ιουστινιανός για να δηλώσει την ευσέβειά του αποφάσισε να ορίσει πανη-

γυρική εκδήλωση προς τιμή της Υπαπαντής στις **2 Φεβρουαρίου**, όπως και γιορτάζεται μέχρι σήμερα στην Ανατολική Εκκλησία.

Ο Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος στο έργο του «**Περί Βασιλείου Τάξεως**» περιγράφει τον πανηγυρισμό στον ναό των Βλαχερνών. Την παραμονή της γιορτής τελούνταν παννυχίδα στον ναό. Την επομένη, ο αυτόκράτωρ μαζί με τους οφικιάλιους της αυλής συναντούσε τον πατριάρχη με τους κληρικούς και οι δύο λιτανείες προσέρχονταν στον ναό για την μεγαλοπρεπή Θεία Λειτουργία.

Χρόνια Πολλά και Ευλογημένα στις Μητέρες!

**Δήμητρα Ρετσινά – Φωτεινίδου,
Φιλολόγος Μ.Α. Πολιτικής Φιλοσοφίας Α.Π.Θ.**